

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет ветеринарної медицини та
біотехнологій імені С.З. Гжицького
Факультет економіки та менеджменту
Кафедра історії України, економічної теорії та туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
економіки та менеджменту

Гримак О.Я.

(прізвище та ініціали, підпись)
“26” 08 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 12 Макроекономіка

(код і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський) рівень
(назва освітнього рівня)

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
(назва галузі знань)

Спеціальність 051 Економіка
(назва спеціальності)

Освітня програма Економіка підприємства
(назва)

Вид дисципліни обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)

Робоча програма навчальної дисципліни Макроекономіка для
 (назва)
здобувачів вищої освіти перший (бакалаврський) рівень спеціальності 051 Економіка
 (освітній рівень) (код та найменування спеціальності)
 за освітньою програмою Економіка підприємства

Укладачі:

доцент, к.е.н.
 асистент, к.е.н.
 (посада, науковий ступінь та вчене звання)

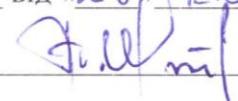
О.Я. Гримак
 Б.Б. Бричка
 (ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри
історії України, економічної теорії та туризму
 (назва кафедри)
 протокол № 4-1 від «27» 04 2021 року

завідувач кафедри історії України, економічної теорії та туризму
 (назва кафедри) Кушнір Л.П.
 (підпись) (прізвище та ініціали)

Погоджено навчально-методичною комісією

спеціальності 051 Економіка
 (назва спеціальності)
 протокол № 3 від «28 квітня 2021р.

Голова НМКС Музика П.М.
 (підпись, прізвище та ініціали)

Схвалено рішенням навчально-методичної

ради факультету економіки та менеджменту
 (назва факультету)
 протокол № 6 від «5» травня 2021р.

Голова НМРФ Поперечний С.І.
 (підпись, прізвище та ініціали)

Ухвалено вченою радою факультету

протокол № 1 від «26» 08 2021р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Всього годин	
	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів/годин	5/150	5/150
Усього годин аудиторної роботи	54	18
в т.ч.:		
• лекційні заняття, год.	18	8
• практичні заняття, год.	36	10
• лабораторні заняття, год.		
семінарські заняття, год.		
Усього годин самостійної роботи	96	132
Форма контролю	Іспит, курсова робота	Іспит, курсова робота

Примітка.

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:

для денної форми здобуття освіти – 36;

для заочної форми здобуття освіти – 12.

2. ПРЕДМЕТ, МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Предмет, мета вивчення навчальної дисципліни

Навчальний курс "Макроекономіка" є одним з базових курсів, що формують майбутнього економіста незалежно від спеціалізації. Логіка і структура курсу "Макроекономіка" та передбачені цією програмою методи його вивчення дозволяють студентам набути певного рівня професіоналізму та навичок, які необхідні для самостійної економічної поведінки.

Предметом вивчення дисципліни є ефективність функціонування механізмів національної економіки на основі поєднання ринкового саморегулювання та державного впливу на економічні процеси.

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів системи знань з теоретичної макроекономіки, які відображають сукупні результати економічної діяльності країни та теоретичний інструментарій ринкового і державного регулювання національної економіки.

Вивчення навчальної дисципліни **«Макроекономіка»** ґрунтуються на таких засвоєних навчальних дисциплінах: **«Політекономія»**

Здобуті знання з **«Макроекономіки»** є основою для вивчення наступних навчальних дисциплін: **«Мікроекономіка»**, **«Маркетинг»**, **«Менеджмент»**, **«Міжнародна економіка»**, **«Статистика»**, **«Макроекономічне планування і прогнозування соціально-економічних явищ»** та ін.

2.2. Завдання навчальної дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування у здобувачів вищої освіти необхідних компетентностей та результатів навчання.

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК₃);
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК₄);
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК₅);
- здатність бути критичним і самокритичним (ЗК₁₀);
- здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК₁₁);
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК₁₃).

Спеціальні (фахові) компетентності:

- здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях (СК₁);
- розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки (СК₃);
- здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістово інтерпретувати отримані результати (СК₄);
- розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави (СК₅);
- здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин (СК₈);
- здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію (СК₁₁).

2.3. Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

- знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки (Р₃);
- розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем (Р₄);
- застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади) (Р₅);
- використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності (Р₆);

- пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки (Р₇);
- усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави (Р₉);
- вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин (Р₁₁);
- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовою інтерпретувати отримані результати (Р₁₂).
- вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки (Р₁₆);
- виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків (Р₁₇);
- оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами (Р₂₀);
- вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів (Р₂₁);
- показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення (Р₂₃).

2.4. Загальні і спеціальні (фахові) компетентності та програмні результати навчання, що забезпечуються вивченням окремих тем

Теми	Шифри компетентностей, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти	Шифри програмних результатів навчання здобувача вищої освіти
Тема 1. Макроекономіка як наука	ЗК ₃ , ЗК ₅ , СК ₁ , СК ₃ , СК ₅	P ₃ , P ₄
Тема 2. Макроекономічні показники	ЗК ₃ , ЗК ₅ , СК ₁ , СК ₃ , СК ₅	P ₁₂ , P ₂₁
Тема 3. Споживання та інвестиції	ЗК ₃ , ЗК ₅ , ЗК ₁₀ , СК ₄ , СК ₈	P ₅ , P ₆ , P ₇
Тема 4. Економічне зростання	ЗК ₃ , ЗК ₅ , ЗК ₁₀ , СК ₄ , СК ₈	P ₅ , P ₇ , P ₉
Тема 5. Сукупні видатки	ЗК ₃ , ЗК ₅ , ЗК ₁₀ , СК ₁ , СК ₄ , СК ₈	P ₂₃ ,
Тема 6. Сукупний попит та сукупна пропозиція	ЗК ₃ , ЗК ₅ , ЗК ₁₀ , СК ₄ , СК ₈	P ₁₇ , P ₂₃
Тема 7. Економічні коливання. Безробіття	ЗК ₃ , ЗК ₅ , ЗК ₁₀ , СК ₄ , СК ₈	P ₁₆ , P ₁₇ , P ₂₀
Тема 8. Інфляція та методи боротьби з нею.	ЗК ₃ , ЗК ₅ , ЗК ₁₀ , СК ₄ , СК ₈	P ₁₆ , P ₁₇ , P ₂₀ ,
Тема 9. Грошовий ринок і монетарна політика	ЗК ₁₁ , ЗК ₁₃ , СК ₁₁	P ₆ , P ₉ , P ₁₁ , P ₁₂ , P ₁₆
Тема 10. Фіscalна політика. Дефіцит бюджету та державний борг.	ЗК ₁₁ , ЗК ₁₃ , СК ₁₁	P ₉ , P ₁₁ , P ₁₂
Тема 11. Міжнародна економіка.	ЗК ₁₁ , ЗК ₁₃ , СК ₁₁	P ₉ , P ₁₁

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Розподіл навчальних занять за розділами дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	Денна форма здобуття освіти (ДФЗО)						Заочна форма здобуття освіти (ЗФЗО)					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Макроекономіка як наука	10	2	2			6	8					8
Тема 2. Макроекономічні показники	10	2	2			6	10		2			8
Тема 3. Споживання та інвестиції	12	2	4			6	10					10
Тема 4. Економічне зростання	14	2	4			8	14	2	2			10
Тема 5. Сукупні видатки	12	2	4			6	8					8
Тема 6. Сукупний попит та сукупна пропозиція	12	2	4			6	12	2	2			8
Тема 7. Економічні коливання. Безробіття	10	-	4			6	8					8
Тема 8. Інфляція та методи боротьби з нею.	12	2	4			6	12	2	2			8
Тема 9. Грошовий ринок і монетарна політика	10	2	2			6	12	2	2			8
Тема 10. Фіскальна політика. Дефіцит бюджету та державний борг.	10	2	2			6	8					8
Тема 11. Міжнародна економіка.	10	-	4			6	8					8
<i>Інші види самостійної роботи</i>	28					28	40					40
Усього годин	150	18	36			96	150	8	10			132

3.2. Лекційні заняття

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Макроекономіка як наука. Потреби і ресурси. Національна економіка та економічна система. Предмет та функції макроекономіки. Методологія макроекономіки та її філософія. Модель кругопотоку.	2	
2	Макроекономічні показники. Показники обсягу національного виробництва (номінальний та реальний ВВП, природний ВВП, методологія обчислення ВВП, ВНП, ЧВП, НД). Показники рівня зайнятості (рівень безробіття, рівень зайнятості, коефіцієнт участі у робочій силі). Показники рівня цін (Індекс Леспейреса, Пааше і Фішера, ІСЦ і дефлятор ВВП).	2	
3	Споживання та інвестиції. Споживання і заощадження (функції споживання і заощадження, гранична схильність до споживання та заощадження, чинники споживання і заощадження, вибір заощадником активу). Інвестиції (Суть та аналіз інвестицій, валові і чисті інвестиції, неокласична модель інвестицій та q Тобіна).	2	
4	Економічне зростання. Сутність, фактори та типи економічного зростання. Неокласична модель економічного зростання: нагромадження капіталу.	2	2
5	Сукупні видатки. Підходи до визначення сукупних видатків (підхід «видатки – обсяг виробництва», підхід «витікання – ін’екції». Мультиплікатор видатків. Вплив зовнішньої торгівлі та державного сектора на рівноважний ВВП. Інфляційний та прецесійний розрив. Парадокс заощадження.	2	
6	Сукупний попит і сукупна пропозиція. Сукупний попит. Крива сукупного попиту та чинники її переміщення. Сукупна пропозиція. Крива короткострокової сукупної пропозиції. Теорії короткострокової сукупної пропозиції. Рівновага сукупних попиту та пропозиції. Застосування моделі AS – AD.	2	2
7	Економічні коливання. Безробіття. Суть і фази ділового циклу. Причини економічних коливань. Теорія реального ділового циклу. Втрати від безробіття та його причини. Циклічні коливання та їх види. змін. Основні напрямки макроекономічного аналізу зайнятості. Зайнятість та безробіття у макрозв’язках. Безробіття: його сутність та види. Закон та крива Оукена.		

8	Інфляція та методи боротьби з нею. Суть і види інфляції. Соціально-економічні наслідки інфляції. Причини інфляції попиту та пропозиції. Крива Філіпса. Методи боротьби з інфляцією (нуліфікація, індексація, грошове правило Фрідмана, політика доходів, дезінфляція, антиінфляційна стратегія).	2	2
9	Грошовий ринок та монетарна політика. Зміст та елементи грошової маси. Грошовий ринок: зміст, об'єкти, суб'єкти, функції. Грошовий попит та пропозиція. Рівновага на грошовому ринку. Структура сучасної грошово-кредитної системи. Суб'єкти грошово-кредитної системи. Операції Центрального банку і грошова база. Комерційні банки та грошова пропорція. Попит на гроші та фактори, що його визначають.	2	2
10	Фіскальна політика. Дефіцит бюджету та державний борг. Фіскальна політика та державний бюджет. Концепції збалансування державного бюджету. Державний борг. Економічні наслідки економічного боргу. Фіскальна політика в Україні: основні напрямки та протиріччя.	2	
11	Міжнародна економіка. Міжнародний поділ праці. Теорії міжнародної торгівлі. Зовнішньоторговельна політика. Валютний курс.	-	
Усього годин		18	8

3.3. Практичні (лабораторні, семінарські) заняття

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Макроекономіка як наука. Завдання: З'ясувати потреби і ресурси, сутність національної економіки та економічної системи, предмет та функції макроекономіки, історію розвитку макроекономіки. Розглянути методологію макроекономіки та її філософію, модель кругопотоку.	2	
2	Макроекономічні показники. Завдання: Розглянути показники обсягу національного виробництва, показники рівня зайнятості, показники рівня цін, показники розподілу доходів та рівня життя, а також функціональний і родинний розподіл доходів.	2	2

3	Споживання та інвестиції. Завдання: Розглянути основні теоретичні положення щодо споживання і заощадження (функції споживання і заощадження, гранична схильність до споживання та заощадження, чинники споживання і заощадження, вибір заощадником активу). З'ясувати відмінності моделей поведінки споживача (Кейнсіанська функція споживання, міжчасовий вибір споживача, гіпотеза життєвого циклу Франко Модільяні та гіпотеза постійного доходу Мілтона Фрідмана). Інвестиції (Суть та аналіз інвестицій, валові і чисті інвестиції, неокласична модель інвестицій та q Тобіна, чиста поточна вартість (NPV) і внутрішній рівень віддачі (IRR). Нестабільність інвестицій.	4		
4	Економічне зростання. Завдання: Узагальнити сутність, фактори та типи економічного зростання. Розглянути неокласичну модель економічного зростання: нагромадження капіталу, неокласичну модель економічного зростання: нагромадження капіталу та науково-технічний прогрес, а також проблеми економічного зростання у різних групах країн та в Україні.	4	2	
5	Сукупні видатки. Завдання: З'ясувати підходи до визначення сукупних видатків (підхід «видатки – обсяг виробництва», підхід «витікання – ін’екції». Дізнатись про мультиплікатор видатків, вплив зовнішньої торгівлі та державного сектора на рівноважний ВВП, інфляційний та прецесійний розрив, парадокс заощадження.	4		
6	Сукупний попит і сукупна пропозиція. Завдання: Узагальнити знання щодо сукупного попиту, кривої сукупного попиту та чинники її переміщення. З'ясувати суть сукупної пропозиції, рівноваги сукупних попиту та пропозиції, а також застосування моделі AS – AD. Модель IS – LM для закритої економіки.	4	2	
7	Економічні коливання. Безробіття. Завдання: Визначити суть і фази ділового циклу, причини економічних коливань. Зрозуміти теорію реального ділового циклу, втрати від безробіття та його причини, сутність та види бузробіття. Зясувати закон Оукена та економічні і соціальні наслідки безробіття.	4		

8	Інфляція та методи боротьби з нею. Завдання: Визначити суть і види інфляції, соціально-економічні наслідки інфляції, причини інфляції попиту та пропозиції. Зрозуміти криву Філіпса. З'ясувати методи боротьби з інфляцією.	4	2
9	Грошовий ринок та монетарна політика. Завдання: Зясувати зміст та елементи грошової маси, грошового ринку, сутність грошовий попит та пропозиції, рівноваги на грошовому ринку. Зрозуміти структуру сучасної грошово-кредитної системи, її суб'єктів. Дізнатись про операції Центрального банку і грошову базу, попит на гроші та фактори, що його визначають, кейнсіанську та монетаристську концепції грошової політики, передавальний механізм монетарної політики.	2	2
10	Фіскальна політика. Дефіцит бюджету та державний борг. Завдання: Узагальнити знання щодо фіскальної політики та державного бюджету. З'ясувати концепції збалансування державного бюджету, сутність державного боргу, економічні наслідки економічного боргу.	2	
11	Міжнародна економіка. Завдання: З'ясувати суть міжнародного поділу праці, теорії міжнародної торгівлі, Зовнішньоторговельної політика та валютного курсу.	4	
Усього годин		36	10

3.4. Самостійна робота

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Макроекономіка як наука. Історія розвитку макроекономіки. Методологія макроекономіки та її філософія. Модель кругопотоку.	6	8
2	Макроекономічні показники. Показники розподілу доходів та рівня життя. Функціональний розподіл доходів. Родинний розподіл доходів.	6	8
3	Споживання та інвестиції. Інвестиції (чиста поточна вартість (NPV) і внутрішній рівень віддачі (IRR). Нестабільність інвестицій.	6	10
4	Економічне зростання. Неокласична модель економічного зростання: нагромадження капіталу та науково-технічний	8	10

	прогрес. Проблеми економічного зростання у різних групах країн та в Україні.		
5	Сукупні видатки. Економічна рівновага у довгостроковому періоді. Інфляційний та прецесійний розрив. Парадокс заощадження.	6	8
6	Сукупний попит і сукупна пропозиція. Крива довгострокової сукупної пропозиції та її переміщення. Крива короткострокової сукупної пропозиції. Теорії короткострокової сукупної пропозиції. Модель IS – LM для закритої економіки.	6	8
7	Економічні коливання. Безробіття. Циклічні коливання та їх види. Адаптація економічної системи до циклічних змін. Основні напрямки макроекономічного аналізу зайнятості. Зайнятість та безробіття у макрозв'язках. Економічні та соціальні наслідки безробіття.	6	8
8	Інфляція та методи боротьби з нею. Інфляція у країнах з розвиненою економікою та в Україні.	6	8
9	Грошовий ринок та монетарна політика. Кейнсіанська та монетаристська концепції грошової політики. НБУ та грошово-кредитна політика в Україні. Передавальний механізм монетарної політики.	6	8
10	Фіскальна політика. Дефіцит бюджету та державний борг. Фіскальна політика в Україні: основні напрямки та протиріччя. Дискреційна та не дискреційна фіскальна політика.	6	8
11	Міжнародна економіка. Міжнародний поділ праці. Теорії міжнародної торгівлі. Зовнішньоторговельна політика. Валютний курс.	6	8
Разом		68	92
N	Підготовка до навчальних занять та контрольних заходів	28	40
Усього годин		96	132

4. Індивідуальні завдання

З дисципліни «Макроекономіка» здобувачі вищої освіти виконують курсові роботи. Метою виконання курсової роботи є формування знань, поглиблення і закріплення здобувачами вищої освіти теоретичних знань, набуття умінь аналізувати теоретичний і практичний матеріал, робити відповідні узагальнення та висновки. Написання курсової роботи дає здобувачеві вищої освіти змогу навчитися самостійно і творчо використовувати наукову літературу, узагальнювати теоретичні положення, вникати в теоретичні дискусії, формулювати власні погляди щодо проблем, обґрунтовувати висновки та пропозиції, спрямовані на їх вирішення.

Орієнтовний перелік тем курсових робіт

1. Економічна система суспільства: сутність, типи, національні моделі.
2. Модель економічної системи в Україні.
3. Національні моделі ринкової економіки в сучасному світі.

4. Суперечлива єдність макроекономічних цілей.
5. Економічна ефективність і соціальна захищеність.
6. Взаємозв'язок економічної свободи і економічного зростання.
7. Динаміка ВВП України і фактори, що її визначають.
8. Фіiscalne регулювання інвестиційної діяльності.
9. Іноземні інвестиції в економіку України: форми, напрямки, ефективність.
10. Інвестиційний клімат в Україні та шляхи його покращення.
11. Ринковий механізм і державне регулювання: варіанти поєднання.
12. Теоретичні підходи до економічної ролі держави в ринковій системі.
13. Циклічність як форма розвитку національної економіки.
14. Механізм циклічних коливань економіки.
15. Природа кризи економіки України і механізм її подолання.
16. Стабілізаційна політика в економіці України.
17. Трансформація податкової системи України в період ринкових реформ.
18. Податковий тягар в економіці України і можливості його скорочення.
19. Державний бюджет і проблема його збалансованості.
20. Теоретичні і практичні аспекти управління державним боргом.
21. Державний борг в розвинених країнах світу та в Україні.
22. Фіiscalna політика держави: зміст, моделі, протиріччя.
23. Дискреційна та не дискреційна фіiscalna політика в Україні.
24. Ефект Лаффера і можливості його реалізації в економіці України.
25. Макроекономічні проблеми дефіциту і профіциту державного бюджету.
26. Способи фінансування бюджетного дефіциту: порівняльний аналіз ефективності.
27. Монетарна політика в ринковій системі і функції центрального банку.
28. Роль інструментів монетарної політики в регулюванні національної економіки.
29. Національний банк України і його монетарна політика.
30. Порівняльна ефективність фіiscalnoї і монетарної політики.

Курсова робота повинна містити:

- титульний аркуш;
- рецензію на курсову роботу;
- зміст;
- вступ;
- теоретичну (основну) частину;
- практичну частину;
- висновки;
- список використаної літератури;
- додатки (за необхідності).

Обсяг курсової роботи при виконанні із застосуванням технічних засобів не повинен перевищувати 30-35 сторінок (без додатків), а при рукописному виконанні – не більш 40 сторінок.

5. Методи навчання

Навчання здійснюється з використанням наступних методів:

- пояснюально-ілюстративний метод;
- метод проблемного викладання;
- пояснюальний метод викладання;
- словесні методи навчання: бесіда, пояснення, лекція;
- наочні методи навчання: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження (презентації).

6. Методи контролю

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне).
2. Перевірка письмових робіт (рефератів).
3. Оцінювання виконаних практичних завдань (розробка документації, виконання практичної роботи, рішення професійних завдань, ділові ігри).

7. Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

7.1. Критерії оцінювання студентів денної форми здобуття освіти

Переведення підсумкових рейтингових оцінок з дисципліни, виражених у балах за 100-бальною шкалою, у оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS здійснюється відповідно до таблиці і заноситься в додаток до диплому фахівця.

Таблиця 7.1

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	
90 – 100	A	відмінно	зараховано	
82-89	B	добре		
74-81	C	задовільно		
64-73	D	незадовільно з можливістю повторного складання		
60-63	E			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Поточний контроль полягає в оцінюванні рівня підготовленості студентів до виконання конкретних робіт, повноти та якості засвоєння навчального матеріалу та виконання індивідуальних завдань відповідно до робочої програми

навчальної дисципліни. Поточний контроль проводиться за кожною вивченою темою шляхом усного чи письмового опитування. Результати поточного контролю оцінюються за чотирибальною шкалою.

Критерії поточного оцінювання студентів за національною шкалою подано у таблиці.

Таблиця 7.2

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
5 ("відмінно")	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних/розврахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами і відомостями.
4 ("добре")	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розврахункових/тестових завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.
3 ("задовільно")	В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розврахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
2 ("незадовільно")	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розврахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розврахункові/тестові завдання. Безсистемне відділення випадкових ознак вивченого; невміння робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.

Результати екзаменаційного контролю оцінюються за 50 - бальною шкалою. Підсумкове оцінювання за результатами вивчення дисципліни здійснюється за 100 бальною шкалою з урахуванням результатів поточного та

екзаменаційного контролю. При цьому максимально 50 балів студент може отримати за результатами поточного оцінювання та 50 балів - за результатами складання екзамену. Для переведення результатів поточного контролю за чотирибальною шкалою у 50 - бальну шкалу використовується така формула:

$$\text{ПК} = \frac{50 \text{ САЗ}}{5}$$

де ПК – результати поточного контролю за 50-ти бальною шкалою;

САЗ - середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок під час поточного контролю за чотирибальною шкалою.

Результати поточного контролю можуть бути змінені за рахунок заохочувальних балів:

- студентам, які не мають пропусків занять протягом семестру додається 2 бали;
- за участь в університетських студентських олімпіадах, наукових конференціях додається 2 бали, за участь у таких же заходах на регіональному чи загальнодержавному рівні додається 5 балів;
- за інші види навчально-дослідної роботи бали додаються за рішенням кафедри.

7.2. Критерії оцінювання студентів заочної форми здобуття освіти

Підсумкове оцінювання результатів вивчення дисципліни здобувачами вищої освіти за заочною формою навчання здійснюється за 100 бальною шкалою з урахуванням результатів поточного контролю, екзаменаційного контролю та виконання індивідуального завдання у міжсесійному періоді. При цьому максимально 30 балів студент може отримати за результатами поточного оцінювання, 50 балів - за результатами складання екзамену, 20 балів - за виконання індивідуального завдання у міжсесійному періоді. Для переведення результатів поточного контролю за чотирибальною шкалою у 30 - бальну шкалу використовується така формула:

$$\text{ПК} = \frac{30 \text{ САЗ}}{5}$$

7.3. Критерії оцінювання курсової роботи

Максимальна кількість балів за курсову роботу становить 100, компонентами яких є бали за виконання практичної і теоретичної частини роботи, її оформлення, захист. Захист курсових робіт здійснюється перед комісією у складі 2-3 викладачів кафедри, у тому числі керівника курсової роботи.

У процесі захисту курсової роботи оцінюється глибина знань студента з проблем, відображеніх у курсовій роботі, його зміння вести дискусію, обґрунтовувати та відстоювати власну точку зору. При цьому до уваги беруться змістові аспекти роботи (актуальність обраної теми дослідження, спрямованість

роботи на розробку реальних практичних рекомендацій, відповідність логічної побудови роботи поставленим цілям та завданням, наявність альтернативних підходів до вирішення поставлених проблем, рівень обґрунтування запропонованих рішень, загальне оформлення); якість захисту роботи (вміння чітко, стисло і послідовно викласти сутність і результати дослідження, здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди, загальний рівень підготовки студента).

Таблиця 7.2

Критерії оцінювання курсової роботи

№ п/п	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
1	Обґрунтування актуальності теми, вступ	5
2	Ступінь опрацювання літератури (кількість опрацьованих джерел, наявність посилань)	10
3	Дотримання вимог до написання курсової роботи згідно методичних вказівок	15
4	Виклад змісту курсової роботи (ступінь розкриття теми)	35
5	Захист курсової роботи (доповідь, відповіді на поставлені запитання)	35
Разом		100

8. Навчально-методичне забезпечення

- Гримак О.Я., Бричка Б.Б. Макроекономіка: методичні рекомендації для самостійного вивчення навчального матеріалу. Львів, 2019. 36 с.
- Гримак О.Я., Бричка Б.Б. Макроекономіка: методичні рекомендації до семінарських занять. Львів, 2019. 28 с.
- Гримак О.Я., Бричка Б.Б. Макроекономіка: методичні рекомендації для виконання курсових робіт. Львів, 2019. 20 с.
- Конспект лекцій на паперовому та електронному носіях.
- Друкований роздатковий матеріал.

9. Рекомендована література

Базова

1. Аналітична економіка та макроекономічна політика: навчальний посібник для студентів спеціальності Економіка / За ред. академіка І.Ф.Прокопенка. Харків: видавництво Іванченка І.С., 2019. 416 с.
2. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник : у 2 кн. / С. М.Панчишин та ін. ; за ред. С. М. Панчишина і П. І. Островерха.– 4-те вид., виправл. та доп. Львів: Апріорі, 2020. 648 с.
3. Економічна теорія (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка). Мікроекономіка: навчальний посібник / Н.П. Мацелюх, І.А. Максименко, М.М. Теліщук та ін. Ірпінь: Університет ДФС України, 2018. 298 с. URL: http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/doc/2737/3/2668_IR.pdf
4. Економічна теорія: підручник / В.Д. Лагутін, Ю.М. Уманців, Т.А. Щербакова та ін. ; за заг. ред. В.Д. Лагутіна. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 608 с.
5. Економічна теорія: політекономія: підручник / За ред. В.Д. Базилевича. 9-те вид.,перероблене і доповнене. Київ: Знання, 2014. 710 с. URL: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/10.23.10.100/db/ftp/elib/economics_f/bazylevych_ekonomichna_2014.pdf
6. Козакова, О. М., Забарна Е. М. Макроекономіка : підручник. Херсон : Олді-плюс, 2018. 428 с.
7. Мацелюх Н.П. Економічні теорії в системі наукових економічних знань: навчальний посібник / Н.П. Мацелюх та ін. Київ: «Центр учебової літератури», 2015. 226 с.
8. Основи економічної теорії: навчальний посібник / за заг. ред. П.В. Круша, В.І.Депутат, С.О. Тульчинської. Київ: Каравела, 2016. 448 с.

Допоміжна

1. Бричка Б. Б. Валютний канал трансмісійного механізму грошово-кредитної політики. *Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка. Серія Економічна.* 2019. № 57. С. 200-208.
2. Бричка Б.Б. Монетарний режим таргетування інфляції та його ефективність. *Причорноморські економічні студії.* 2019. Вип. 42. С. 175-181. URL: http://bses.in.ua/journals/2019/42_2019/34.pdf
3. Бричка Б.Б. Передавальний механізм грошово-кредитної. *Сучасні міжнародні економічні відносини: становлення та особливості розвитку:* матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 17 серпня 2019 року. Одеса: ЦЕДР, 2019. С. 90-93.
4. Бричка Б.Б. Перспективи запровадження таргетування номінального ВВП. *Формування ринкової економіки.* 2019. Вип. 42. С. 3-13.
5. Волоснікова Н.М. Системні чинники грошово-кредитної політики та їх вплив на мікро- та макроекономічні процеси в Україні. *Вісник НТУ*

«Харківський Політехнічний Інститут». 2018. № 20(1296). С. 87-90.

6. Галушко Ю. П. Сучасні підходи до визначення сутності інструментів монетарного впливу. *Фінансово–кредитна система України в умовах інтеграційних і глобалізаційних процесів : матеріали XIV Всеукраїнської наук.–практ. конф. студентів та аспірантів, м. Черкаси, 22–24 квітня 2015.* Черкаси : ЧІБС УБС НБУ, 2015. С. 26-29.

7. Гребеник Н. Основні віхи у формуванні та проведенні грошово-кредитної (монетарної) політики в Україні. Стаття перша. Становлення монетарної політики в незалежній Україні. *Вісник НБУ.* 2007. №5. С. 12-19.

8. Панчишин С. М., Грабинська І.В. Про політичну економію та аналітичну економіку як галузі економічного знання. *Проблеми економіки.* - 2018. № 2. С. 289-295. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pekon_2018_2_39

10. Інформаційні ресурси

Державна служба статистики України: веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Міністерство фінансів України: веб-сайт. URL: https://mof.gov.ua/uk_18

Міністерство розвитку економіки, торгівлі і сільського господарства України: вебсайт. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>

Національний банк України: веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/>

Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: веб-сайт. URL: www.nbuv.gov.ua